

ACE Kalite Şartı

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

Avrupa Mimarlar Konseyi'nin (ACE) 31 Kasım-1 Aralık 2007 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirilen Genel Kurul toplantısında kabul edilen Kalite Şartı, mimarlık hizmetlerinde hizmet kalitesi, teknik ve çevresel yönleriyle ürün kalitesi ve mimari tasarım kalitesinin sağlanması için gerekli ilkeleri belirlemeyi amaçlıyor. Metinde yer alan ilkeler, AB müktesebatında genel olarak mesleki hizmetler ve özel olarak mimarlık mesleği için tariflenen asgari koşulların daha da ötesine geçen ve mesleğin kendi alanındaki kalite için gönüllü olarak izleyeceği kuralları içeriyor. Bu metnin ardından, mimarlar için bir kalite güvencesi referans rehberi oluşturulması da hedefleniyor. ACE, AB İç Pazarda Hizmetler Direktifi kapsamında meslek çevrelerinin kendileri için gönüllü olarak hazırlayabilecekleri ifade edilen kalite garanti sisteminin yanısıra, anlaşmazlıkların çözülmesi, mesleki sorumluluk sigortası, mimar kayıt sistemi gibi çeşitli konularda da AB'nin öngördüğü sisteme paralel olarak, mesleki perspektiften bakarak kamu yararını da dikkate alacak çeşitli sistemler geliştirmek için çalışıyor.

Kalite Şartı metninin orijinaline ulaşmak için:
www.mo.org.tr/UIKDocs/qualitycharter.pdf

Avrupa'da Mimarlık Hizmeti Sunucuları İçin Etik Kurallar belgesi için:
www.mo.org.tr/UIKDocs/avrupaetik.pdf

GİRİŞ

Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) Üye Örgütleri tarafından temsil edilen Avrupa Birliği'ndeki mimarlar bu Kalite Şartı'nda belirtilen ve Avrupa'da kabul gören asgari mesleği uygulama koşullarından daha ileriye gitmeyi amaçlayan ilkeleri izlemek konusunda sorumluluk üstlenmişlerdir. Şart belgesi yasal bir bağlayıcılığa sahip olmamasına rağmen, şu anda bazı AB Üye Ülkeleri'nde kalite konusundaki mevcut genel ve mesleki mevzuatı desteklemektedir.

Kalite Şartı, ayrıntılar ve prosedürler hakkında bilgi sağlayan diğer birtakım belgelere ve Avrupa müktesebatına referanslar içermektedir. Ayrıca, Şart belgesini kullanacak kişilerin her bir Üye Ülke'nin yasal bağlamına uygun bilgiye ulaşabilmeleri için ACE Üye Örgütleri'ne de çeşitli göndermeler yapılmaktadır.

Şart belgesi, tüketicilerin (hem işverenler hem kullanıcılar) mimarlık mesleğine yönelik beklentilerini karşılamak için ihtiyaç duyulan genel çerçevenin bir kısmını oluşturacak şekilde meslek için gönüllü kuralları koymaktadır. Tüketiciler ve toplumun geneli tarafından beklenen ve hak edilen sonucun garanti altına alınabilmesi - yapıllı çevrede sürekli bir kalite ifadesi: mimarlık kültürü - ancak mimari yaratıcılık ve mükemmel bir hizmet sunumunun bir araya gelmesiyle mümkün olabilecektir.

KENDİNİ KALİTEYE ADAMIŞ BİR MESLEK

Mimarın bir projeye dahil olması, tüketici (işveren) için kalite konusunda bir güvence sağlamaktadır:

Hizmet Kalitesi: Mimar, sahip olduğu ofisin tüm olanaklarını, insan kaynaklarını, teknik yeteneklerini ve mali kaynaklarını, işverenin projesini mümkün olan en iyi zaman çerçevesinde en iyi sonuca ulaşacak şekilde işverene sunar. Bu amaçla mimar, onaylı bir Kalite Garantisi sistemi aracılığıyla resmîleştirilebilecek bir kalite yaklaşımına dahil olacaktır. (*ACE Kalite Güvencesi Referans Rehberi*)

Ürün Kalitesi: Mimar işverene ve toplumun geneline her yönüyle sürdürülebilir olan, arazisine uyumlu, işverenin ve bağlamın ihtiyaçlarına cevap veren ürünler sunmayı amaçlar.

Mimari Tasarım Kalitesi: Mimarın proje sürecinin içinde olması, kısıtlamalara bütüncül bir şekilde yaklaşabilecek ve çözüm sunabilecek, hem işveren hem de çevre için adil ve değerli bir niteliğe sahip bir küresel cevap verebilecek özel bir yaratıcı katkı sağlar.

YETKİN BİR MESLEK ADAMI

İşveren açısından bir mimarla beraber çalışmak, mimarın yetkinliği konusunda aşağıdakiler üzerine kurulu bir güvenceleri sağlar:

- Avrupa düzeyinde tanınmış (*Mesleki Yeterlilikler Direktifi 2005/36/EC*) uzunlukta ve üst düzeyde olan **akademik eğitimin** ardından genellikle belirli bir süre **mesleki deneyim / stajın** tamamlanmasıyla, (belirli nitelikteki görevleri yerine getirebilmek için) uygulama lisansı alınması veya (bazı çalışma alanları için) ek birtakım yeterliliklerin kazanılması.
- **Sürekli Mesleki Gelişim** yoluyla sürekli gelişme ve bilginin güncellenmesi.
- Edinilen bilgi ve becerilerin doğru bir şekilde uygulanması, çevresel ve kültürel bağlamın deneyim yoluyla kapsamlı bir şekilde anlaşılması, projelerin doğru ve profesyonel bir şekilde yönetimi ve projelerin gelişiminin gerçekçi bir şekilde değerlendirilmesi için gerekli **mesleki deneyim / staj**.

SORUMLU VE GÜVENİLİR BİR MESLEK ADAMI

Yerine getirdiği görevin ve ürünlerinin sahip olduğu uzun vadeli etkiler nedeniyle mimar işverenin ve toplumun beklentilerine cevap vermek zorundadır:

- İşverenlerin çıkarları ve uzun vadeli kamu yararının korunması, mimarın yaptığı seçimlerde ve aldığı kararlarda önceliklidir.
- Mimar, bağımsız meslek adamı statüsünden dolayı, yalnızca yasal düzenlemelerin gerektirdiği koşulların ötesine geçerek etik ilkelere de uyar, dürüst ve tarafsız davranır (sözkonusu etik ilkeler belirli bir deontolojik kurallar çerçevesinde de tanımlanmış olabilir). (*ACE Deontoloji Kuralları*)
- Mimarın bağımsızlığı sayesinde işveren için mimar kişiselleşmiş bir hizmet sunan ve birlikte tam bir güven ve gizlilik içinde çalışabileceği bir ortaktır.
- Bu güvenilirliği ve sorumluluğu garanti altına almak için mimar sorumluluklarının net bir biçimde farkında olarak, üstlendiği işin önemini yansıtan türden bir sigorta yaptırır.

KENDİNİ İŞVERENE ADAYAN BİR MESLEK ADAMI

Mimar, proje sürecinde sahip olduğu merkezi rol dolayısıyla işverene yalnızca gerçekleştirilecek ürünün tasarlanması değil, bunun da ötesine geçerek her bir işverenin kendine özel, verimli ve etkin hizmet sunabilir (*ACE Kalite Güvencesi Referans Rehberi*):

- İşverene planlanan işlerin en iyi şekilde yapılması için gerekli ve istenen hizmetlerin (iletişime geçilebilecek en uygun kişiler de dahil olmak üzere) net bir şekilde sunulması;
- Deneyimin mümkün kıldığı açık ve dikkatli bir yaklaşımla, işverenin ihtiyaç ve isteklerinin (sahip olunan kaynaklar dahilinde) gerçekçi bir özetinin çıkartılması;
- Gerekli idari prosedürler (bina ruhsatı veya inşaat işiyle ilgili olarak), ortakların seçimi ve belirlenmesi, sözleşme ve anlaşmaların hazırlanması, işlerin uygulanması ve devir prosedürleri gibi konularda işverene yardımcı olunması;
- Mimar, kendine verilen görevin ve projenin doğru bir şekilde ilerlemesini engelleme olasılığı olan her tür koşul ve durumun önüne geçmek konusunda her zaman dikkatli davranır. Tüm bunlara rağmen bir anlaşmazlık ortaya çıktığında, mimar zararları en aza indirmeye indirmeye çalışacak şekilde, dikkatli ve nazik bir biçimde sorunu çözmeye çaba sarfeder. Mimar, gerektiği

durumlarda, sorunun çözümlmesi için kullanılabilecek çeşitli yollar hakkında (arabuluculuk, hakemlik...) işvereni bilgilendirir.

- Mimar, içinde bulunacağı tüm bu süreçlerde sağlayacağı hizmetlerle ilgili koşulları, mali karşılığı da açıkça belirtilmek üzere, yazılı olarak, açık, net ve herhangi bir belirsizlik içermeksizin ifade eder.

KAMU YARARI BİLİNCİNE SAHİP BİR ORTAK

Mimar, işverenin ihtiyaçları ve bütçesine göre en uygun ve doğru cevabı ararken hem mevcut ve gelecekteki kullanıcıların refahını hesaba katar hem de katkıda bulunduğu doğal, toplumsal ve kültürel mirasın korunması, yönetilmesi ve geliştirilmesi konusunu dikkate alır.

TANINMIŞ VE ÖRGÜTLENMİŞ BİR MESLEK

İşverenler ve toplum mimarın hizmetlerinden faydalanırken, örgütlenmiş bir mesleğin düzenlenmesi, denetlenmesi ve tanınmasının getirdiği kalite güvencesinden de yararlanır. (*ACE Deontoloji Kuralları*)